

MATTHEÛS

5:38-42

Jezus leert Zijn discipelen hun recht op vergelding op te geven en barmhartigheid te bewijzen.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/mattheus/5-38-42

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Barmhartigheid als bedoeling van de wet	3 min	3
2	Oog om oog als rechtvaardige vergelding	8 min	4
3	Rechtspraak tegenover persoonlijke vergeving	6 min	8
4	Afzien van vergelding en eigen rechten	5 min	11
5	Barmhartig geven met onderscheid	3 min	13
	Om verder te lezen		15

1

Barmhartigheid als bedoeling van de wet

Het is tijd om verder te gaan met dit gedeelte van de Bergrede, waarin Jezus voorbeelden geeft van hoe de wet van toepassing is op mensen die Zijn discipelen zijn. Met de wet wordt de oudtestamentische wet bedoeld, met haar morele normen. In de tijd van Jezus waren die normen door de manier waarop de wet werd onderwezen sterk verdraaid geraakt. Het was niet zozeer dat er iets mis was met de wet van Mozes zelf. Het was eenvoudigweg zo dat de manier waarop de rabbijnen haar onderwezen maar al te vaak volledig aan de bedoeling voorbijging. Veel van de Farizeeën hielden zich tenminste uiterlijk aan de wet, naar de letter en op een wettische manier, en ze leerden dat anderen dat ook moesten doen. Maar ze zagen niet dat het God om het hart ging.

Wat God wilde, was dat mensen hun naaste zouden liefhebben zoals ze zichzelf liefhebben. Je naaste liefhebben zoals je jezelf liefhebt, doe je in werkelijkheid door in al je omgang met je naaste nauwgezet rechtvaardig, trouw en barmhartig te zijn. Recht, barmhartigheid en trouw: deze drie dingen noemde Jezus de gewichtigere zaken van de wet.

Hier, in dit gedeelte van de Bergrede, laat Jezus zien waar het bij recht om gaat, waar het bij trouw om gaat en waar het bij barmhartigheid om gaat. Ook laat Hij zien hoe dit van toepassing is op wat God honderden jaren eerder al door Mozes aan de Joden had geopenbaard. De wet waaraan de Joden trouw wilden zijn, had al die tijd werkelijk in deze richting gewezen, maar ze hadden de betekenis ervan gemist. Jezus haalt de wet en haar oorspronkelijke bedoeling tevoorschijn uit alle traditionele onduidelijkheid waarmee de rabbijnen haar hadden bedekt. Daardoor konden ze God met hun gedrag niet werkelijk behagen, want ze hadden niet onderkend wat God wilde toen Hij deze geboden gaf.

Ik heb geopperd dat Jezus in de eerste twee voorbeelden die Hij gaf, Gods zorg om recht illustreerde. In de tweede twee voorbeelden illustreerde Hij Gods zorg om trouw. Hij sprak over echtscheiding en over het afleggen en nakomen van geloften. De laatste

twee voorbeelden geeft Hij hier aan het einde van Mattheüs 5. Ze illustreren Gods zorg om barmhartigheid, namelijk dat Zijn volk barmhartig is.

2

Oog om oog als rechtvaardige vergelding

Hier hebben we het vijfde voorbeeld dat Jezus geeft, in Mattheüs 5:38 tot en met 42. Het heeft duidelijk te maken met het onderstrepen van de noodzaak om barmhartig te zijn tegenover anderen. In Mattheüs 5:38 zei Jezus:

U hebt gehoord dat er gezegd is: Oog voor oog en tand voor tand. Ik zeg u echter dat u geen weerstand moet bieden aan de boze; maar wie u op de rechterwang slaat, keer hem ook de andere toe; en als iemand u voor het gerecht wil dagen en uw onderkleding nemen, geef hem dan ook het bovenkleed; en wie u zal dwingen één mijl te gaan, ga er twee met hem. Geef aan hem die iets van u vraagt, en keer u niet af van hem die van u lenen wil.

MATTHEÛS 5:38-42

Laten we proberen te begrijpen wat Jezus wel en niet zegt. Ik wil dit beslist niet afzwakken, maar Jezus probeert hier ongetwijfeld een bepaald punt te maken. Omdat we niet vertrouwd zijn met Zijn manier van spreken, zouden we dat punt verkeerd kunnen begrijpen. Dat kan ook gebeuren bij gelegenheden waarop Hij spreekt over het afhakken van je rechterhand of het uitrukken van je oog.

Hij begint met de woorden:

Jullie hebben gehoord dat er gezegd werd: oog om oog en tand om tand.

Dat stond inderdaad niet één keer, maar meerdere keren in het Oude Testament: in Exodus 21 vers 24, in Leviticus 24 vers 20 en in Deuteronomium 19. Op al deze plaatsen wordt deze wet herhaald:

oog voor oog, tand voor tand, hand voor hand, voet voor voet,

EXODUS 21:24

Deze wordt soms de lex talionis genoemd. Het is de wet van vergelding. Het is de wet van wedervergelding.

Jezus draagt Zijn discipelen duidelijk op deze wet niet te volgen, en Hij vertelt hun wat ze in plaats daarvan moeten doen. Voordat we kijken naar de specifieke dingen die Jezus zei dat Zijn discipelen moesten doen in plaats van deze wet te volgen, moeten we vragen of deze wet nog steeds geldig is. Ook moeten we vragen of Jezus probeert te zeggen:

Deze wet deugt niet meer. Laten we haar vervangen door wat Ik nu ga zeggen.

Nee, dat is niet wat Jezus doet.

Wanneer Jezus in dit gedeelte van Mattheüs de verschillende voorbeelden geeft en zegt:

U hebt gehoord dat tegen het voorgeslacht gezegd is: U zult niet doden; en: Wie doodt, zal door de rechtbank schuldig bevonden worden.

MATTHEÛS 5:21

of:

U hebt gehoord dat tegen het voorgeslacht gezegd is: U zult geen overspel plegen.

MATTHEÛS 5:27

verandert Hij de morele leer van de wet niet. Hij zegt niet dat moord nu toegestaan is of dat overspel nu toegestaan is. Zo is het ook wanneer Hij zegt:

U hebt gehoord dat er gezegd is: Oog voor oog en tand voor tand.

MATTHEÛS 5:38

en de wet aanhaalt:

Oog om oog en tand om tand, Hij zegt niet dat deze wet niet langer een rechtvaardige wet is. Hij maakt in werkelijkheid een heel ander punt, namelijk hoe Zijn discipelen moeten reageren op mensen die hun onrecht aandoen.

De wet in het Oude Testament zei:

oog om oog, tand om tand, maar ging in werkelijkheid nog verder. Er stond:

Maar als er wel dodelijk letsel is, moet u geven leven voor leven,

EXODUS 21:23

Dat betekent het volgende. Wanneer iemand een ander had verwond en de gewonde partij die persoon voor het gerecht bracht, moest de magistraat, de rechter, een straf opleggen aan degene die de ander onrecht had aangedaan. Maar de vraag is: welke straf? De straf moest precies rechtvaardig zijn. Als een man een ander had aangevallen en hem een oog had uitgeslagen, dan zou de straf zijn dat hij zelf een van zijn ogen moest verliezen. Als hij de hand van een man zo had verwond of beschadigd dat die niet meer kon werken, dan moest de man die de schade had aangericht, zelf op soortgelijke wijze aan zijn hand verwond worden. Als hij iemand had gedood, dan moest die man zijn leven geven voor een leven.

oog voor oog, tand voor tand, hand voor hand, voet voor voet, brandwond voor brandwond, wond voor wond, striem voor striem.

EXODUS 21:24-25

Dit alles wilde eenvoudigweg zeggen dat als een man een ander had verwond en blijvende schade had veroorzaakt waarmee die man de rest van zijn leven moest leven, of hem zelfs had gedood, de persoon die de schade had aangericht met gelijke munt moest betalen: met zijn eigen leven of met verwondingen aan zijn eigen lichaam.

Sommige mensen zouden dat misschien een barbaarse wet vinden. Als je bijvoorbeeld in sommige islamitische landen een brood stal, werd je hand afgehakt. Wij beschouwen dat als een barbaarse wet, en volgens mij wordt het terecht als een barbaarse wet beschouwd om de hand van een man af te hakken en hem blijvend te verminken omdat hij een brood heeft gestolen. Dat zou in Bijbelse tijden nooit door de Joden zijn gedaan, want onder de wet hoefde een man die een dief was alleen maar terug te geven wat hij had gestolen, met rente, en die rente liep heel hoog op. Soms moest hij vier- of vijfmaal zoveel terugbrengen als hij had gestolen. De wet zou hem niet blijvend verminken omdat hij een brood had gestolen. Maar als een man een andere man blijvend verminkte en daarom zelf hetzelfde letsel moest ondergaan, is dat niet barbaars. Dat is gewoon rechtvaardigheid. Dat is gewoon volkomen nauwkeurige rechtvaardigheid.

Als ik jouw auto beschadig, dan mag jij mijn auto op soortgelijke wijze beschadigen. Of beter nog: ik zou jou mijn auto moeten geven. Maar het punt is dat de wet — oog om oog, tand om tand — gegeven was om ervoor te zorgen dat een man niet zwaarder werd gestraft dan zijn misdaad verdiende, maar ook niet lichter.

In de Bijbel staat in Spreuken het beginsel dat wie de schuldige vrijspreekt en wie de onschuldige veroordeelt, voor de HEERE evenzeer een gruwel zijn. Wanneer een man in een rechtbank als rechter of magistraat zit en het zijn taak is uitspraak te doen tussen partijen die een klacht tegen elkaar hebben, kan hij vaststellen dat de één schuldig is aan een misdaad tegen de ander. Wanneer het vervolgens aan de rechter is om de straf voor de misdadiger te bepalen, is hij verplicht precies de rechtvaardige straf op te leggen.

Het is verkeerd om een man die een brood heeft gestolen veertig jaar naar de gevangenis te sturen. Het is evenzeer verkeerd om een man die een moordenaar is een tik op de vingers te geven en hem vrijuit te laten gaan. Het ene is een voorbeeld van een straf die buitenproportioneel zwaar is. Het andere is buitenproportioneel mild.

Iedere rechter die niet begrijpt wat rechtvaardigheid is, hoort die positie niet te bekleden, want God hecht belang aan rechtvaardigheid. Deze wet, oog om oog, tand om tand, moest de rechters, de magistraten van Israël, leiden bij het voorschrijven van de juiste straf voor mensen die misdaden hadden gepleegd waarmee ze anderen schade hadden berokkend.

Jezus zegt niet dat we dat zo moeten veranderen dat rechters misdadigers nu niet meer straffen, of dat ze hen op een andere manier straffen. Merk op dat Jezus dat onderwerp niet behandelt. Jezus zegt niet: 'Vroeger was het oog om oog, tand om tand, maar nu zeg Ik alleen maar: geef ze een tik op de vingers en laat ze hun weg vervolgen.' Ook zegt Hij niet: 'Nu zeg Ik: laat misdadigers vrijuit gaan.'

3

Rechtspraak tegenover persoonlijke vergeving

Nee, Jezus spreekt hier niet tot de magistraten. Hij spreekt tot Zijn discipelen. Hij spreekt niet tot mannen die rechter zijn. Hij spreekt tot individuele personen die misschien door iemand op de wang worden geslagen, of op een andere manier worden beledigd, geïrriteerd of in hun rechten worden geschonden. Wat moeten zij doen? Hij zegt dat je het letsel kunt verdragen in plaats van iemand soortgelijk letsel toe te brengen.

Daarmee zegt Hij niet dat de rechters nu alle misdadigers zonder enige straf vrij moeten laten rondlopen. Jezus en de apostelen hebben beslist nooit geloofd dat mensen die binnen de overheid een gezaghebbende functie bekleden niemand zouden moeten straffen. Paulus maakte dat heel duidelijk in Romeinen 13. Hij zei dat de magistraten, de overheidsfunctionarissen, er zijn als Gods dienaren om wraak te nemen op hen die kwaad doen. Petrus zei in 1 Petrus, hoofdstuk 2, dat overheidsfunctionarissen door God zijn aangesteld om kwaaddoeners te straffen en hen die goeddoen te prijzen.

Het christelijke Evangelie leert beslist niet dat degenen die de bevoegdheid hebben om een land te besturen misdaad moeten negeren of niet moeten bestraffen. Het leert ook niet dat ze misdaad moeten bestraffen volgens een andere maatstaf van

rechtvaardigheid dan die welke God oorspronkelijk heeft gegeven. Rechtvaardigheid blijft rechtvaardigheid, en degenen die rechter zijn in rechtbanken behoren de maatstaf van rechtvaardigheid te volgen.

De meesten van ons zijn echter geen rechters bij een rechtbank, en de discipelen van Jezus waren geen rechters bij een rechtbank. Ze waren geen magistraten. Het probleem was dat de gemiddelde Jood deze voorschriften, die voor de magistraten golden, opvatte alsof ze hem niet alleen het recht gaven, maar hem ook geboden om wraak te nemen op iedereen die hem onrecht aandeed. Met andere woorden, als iemand mijn akker in brand stak en ik daardoor een oogst verloor, dan zou ik volgens deze wet zijn akker in brand mogen steken, zodat hij ook een oogst verloor. Als ik daarentegen barmhartig wilde zijn, kon ik het onrecht voor mijn rekening nemen en hoefde ik hem helemaal niet voor de rechter te brengen. Ik zou hem geen enkele straf hoeven op te leggen. Als iemand in dat geval mijn oogst in brand stak en ik hem wel voor de rechter bracht, dan zou de rechter moeten zeggen: 'Jij hebt zijn oogst verbrand; hij heeft jouw oogst verbrand. Zo is het recht hier gelijkelijk toegepast.' Maar het is aan mij, als de benadeelde partij, om te beslissen of ik hem überhaupt voor de rechter breng. Het is aan mij, als de benadeelde partij, om te beslissen of ik het onrecht eenvoudigweg genadig en barmhartig voor mijn rekening neem, in plaats van hem onrecht aan te doen.

Jezus geeft geen nieuwe invulling aan wat gerechtigheid inhoudt wanneer magistraten die aan misdadigers opleggen. Hij spreekt over individuele burgers en over hoe zij moeten reageren wanneer ze misschien een zaak tegen iemand hebben. Iemand heeft hun onrecht aangedaan en ze zouden hem voor de rechter kunnen brengen, maar ze kunnen besluiten dat niet te doen. Als iemand je slaat, je eigendom beschadigt of je iets dergelijks aandoet, kun je hem gewoon vergeven en het daarbij laten. Je hoeft niet te eisen dat hij vergelding ondergaat volgens de normen die de rechtbanken volgens de wet moeten volgen.

Toen Jozef, de man van Maria, ontdekte dat ze zwanger was, had hij haar voor de rechtbank kunnen brengen. Men zou haar ter dood hebben veroordeeld, omdat men zou hebben aangenomen dat ze ontrouw was geweest. Hoewel wij weten dat ze op wonderbaarlijke wijze zwanger was en nog steeds maagd was, kon ze dat onmogelijk tot tevredenheid van sceptici bewijzen. Daarom zou men hebben aangenomen dat ze

geen maagd was, dat ze haar geloften had geschonden en dat ze volgens de wet de dood verdiende. Maar Jozef besloot dat hij haar daar niet aan wilde onderwerpen. Hij wilde haar daar niet aan blootstellen, dus besloot hij haar in stilte weg te sturen, toch niet met haar te trouwen en de hele zaak te laten rusten. Dat was heel barmhartig van hem.

In 1 Korinthe, hoofdstuk 6, bekritiseert Paulus de christenen in Korinthe omdat ze dit patroon van gerechtigheid niet volgen. Hij zegt zelfs dat ze bereid zouden moeten zijn het onrecht van een broeder voor hun rekening te nemen, in plaats van een rechtszaak tegen hem aan te spannen. Bij wijze van berisping zegt hij in vers 5 en 6 van 1 Korinthe 6:

Tot beschaming zeg ik u dit. Is er dan onder u niemand die wijs is, zelfs niet één, die in staat zou zijn een oordeel te vellen in een geschil tussen zijn broeders? Maar de ene broeder spant een rechtszaak aan tegen de andere broeder, en dat voor ongelovigen.

1 KORINTHE 6:5-6

Hij zegt:

Dan is er al volledig sprake van verlies onder u, dat u onder elkaar rechtszaken hebt. Waarom lijdt u niet liever onrecht? Waarom laat u zich niet liever benadelen?

1 KORINTHE 6:7

Dat betekent: waarom onderga je het onrecht niet zonder terug te vechten?

Dat zegt Paulus om de christenen duidelijk te maken dat ze behoren te doen wat Jezus heeft gezegd. Als je broeder je onrecht aandoet, hoef je hem niet voor de rechter te brengen. Je kunt hem vergeven. Je kunt het onrecht voor je rekening nemen. Je kunt jezelf onrecht laten aandoen, nietwaar? Waarom niet? Dat is barmhartig zijn. Als je broeder je onrecht aandoet en je hem voor de rechter brengt, waarna hem een straf

wordt opgelegd, dan is dat gerechtigheid. Maar barmhartigheid is iets anders dan gerechtigheid. Het betekent dat ik afstand doe van mijn recht om wraak te nemen, en dat ik je barmhartigheid en vergeving schenk, zelfs als je daar niet om hebt gevraagd.

4

Afzien van vergelding en eigen rechten

Jezus geeft verschillende voorbeelden van hoe de discipelen dit beginsel zouden kunnen volgen. Hij zegt in vers 39:

Ik zeg u echter dat u geen weerstand moet bieden aan de boze; maar wie u op de rechterwang slaat, keer hem ook de andere toe;

MATTHEÛS 5:39

Al deze dingen hebben te maken met het tonen van barmhartigheid. Ze hebben te maken met het opgeven van je rechten ten behoeve van iemand anders, die geen enkel recht heeft om van je te verwachten dat je dit doet. Stel bijvoorbeeld dat iemand je, zonder dat je hem hebt uitgedaagd, op je wang slaat. De wet 'oog om oog, tand om tand' zou dan duidelijk maken dat je hem voor de rechtbank zou kunnen slepen en tegen de rechter zou kunnen zeggen: 'Deze man kwam zomaar naar me toe en sloeg me op mijn wang, terwijl ik niets heb gedaan om hem daartoe uit te dagen.' De rechter zou zeggen: 'Het is heel eenvoudig. Jij slaat hem op zijn wang. Het is oog om oog, tand om tand, wang om wang.' Dan zou je hem op zijn wang slaan, en daarmee zou de zaak zijn afgedaan. Dat zou gerechtigheid zijn.

Maar Jezus zei:

Als iemand je op de ene wang slaat, keer hem dan ook de andere toe.

Met andere woorden, geef hem als het ware toestemming om je ook op de andere wang te slaan. Daarmee toon je barmhartigheid. Terwijl je wraak zou kunnen nemen, doe je dat niet. In plaats daarvan vergeef je hem en geef je hem zelfs de gelegenheid je nogmaals te slaan.

Sommigen hebben deze leer over het toekeren van de andere wang opgevat als een leer die elke vorm van zelfverdediging zou verbieden, zelfs wanneer je in levensgevaar verkeert. Ik zal niet zeggen dat de passage wel of niet zo ver gaat. Alles wat ik kan zeggen, is dat dit niet de situatie is die Jezus hier schetst. Jezus schetst geen situatie waarin je in levensgevaar verkeert. Hij schetst alleen een situatie waarin iemand je op de wang slaat. Het is interessant dat Hij zegt dat het om je rechterwang gaat. Als je er even over nadenkt, weet je dat wanneer iemand je op de rechterwang slaat, hij dat óf met zijn linkerhand doet, omdat die hand tegenover jouw rechterwang staat als hij met zijn gezicht naar je toe staat, óf met zijn rechterhand. Als hij zijn rechterhand gebruikt, moet hij je dus met de rug van zijn hand slaan.

Als iemand die tegenover je staat je met zijn linkerhand slaat, kan hij je recht met zijn vuist raken. Maar als iemand tegenover je staat en zijn rechterhand gebruikt — en normaal gesproken zou men ervan uitgaan dat de meeste mensen rechtshandig zijn — moet hij je met de rug van zijn hand slaan als hij je op de rechterwang slaat. Zijn rechterhand staat namelijk eigenlijk tegenover jouw linkerwang. Dat hij je op je rechterwang slaat, wijst erop dat hij zijn hand naar achteren naar je toe beweegt en je met de rug van zijn rechterhand op je wang slaat.

In dit geval zou het niet zozeer gaan om iemand die je probeert af te tuigen, maar om iemand die je alleen maar probeert te beledigen. In het Oosten is het aanraken van iemands gezicht een grove belediging. In zijn gezicht spugen, hem in het gezicht slaan of hem een klap in het gezicht geven, voert die belediging nog een stap verder. Jezus beschrijft geen situatie waarin iemand wordt aangevallen en in levensgevaar verkeert. Hij beschrijft een situatie waarin iemand wordt beledigd, zwaar wordt beledigd en wordt uitgedaagd om te vechten. Hij gaat niet op de provocatie in. Hij neemt de uitnodiging niet aan. Hij vecht niet terug. Iemand slaat je in het gezicht en jij geeft hem de gelegenheid om je, als hij dat wil, ook van de andere kant te slaan.

Dit betekent dat je niet eist dat je in het gelijk wordt gesteld omdat jou onrecht is aangedaan. Je bent bereid om zo nodig nog meer onrecht te ondergaan, om deze andere persoon geen kwaad te doen. Zo zegt Jezus ook dat als iemand je wil aanklagen en je onderkleed wil afnemen, je hem meer moet geven dan hij wil:

En als iemand u voor het gerecht wil dagen en uw onderkleding nemen, geef hem dan ook het bovenkleed.

MATTHEÛS 5:40

Als iemand je wil dwingen één mijl met hem mee te gaan, ga er dan twee.

Dit speelde in de tijd dat de Romeinen Israël bezetten. Volgens de wet mochten zij iedere burger die daar toevallig stond, verplichten dienst te verrichten door hun bagage te dragen. De Romeinse soldaten hadden veel spullen te dragen. Ze konden iedere Joodse man die daar stond, beetpakken en zeggen: 'Draag dit voor mij.' Volgens de wet moest die man het één mijl dragen, maar niet verder. Na één mijl ontsloeg de Romeinse wet die Jood van zijn verplichting. Hij kon ophouden met dragen en de soldaat moest een andere man vinden om het de volgende mijl te dragen.

Jezus zei:

als iemand je dwingt één mijl met hem mee te lopen, loop er dan twee.

Dat betekent natuurlijk dat je niet vasthoudt aan je recht om weg te lopen. Als deze man wil dat zijn bagage verder dan één mijl wordt gedragen, hoef je niet alleen te doen wat binnen de grenzen valt van wat de wet van je eist. Uit liefde voor je naaste kun je verdergaan, zelfs uit liefde voor je onderdrukker, de Romeinse soldaat. Je kunt hem dienen. Je kunt hem barmhartigheid bewijzen. Je kunt hem meer vrijgevigheid betonen dan waarop hij volgens zijn bevoegdheid aanspraak kan maken.

5

Barmhartig geven met onderscheid

Dat is wat Jezus hier van begin tot eind zegt. Wanneer Hij zegt:

als iemand je om iets vraagt, geef het hem, dan is dat enigszins een hyperbool, want er zouden beslist uitzonderingen op zijn die Jezus en de apostelen erkennen. Het zou verkeerd zijn om je kinderen alles te geven waar ze om vroegen, want veel dingen waar ze om vroegen, zouden hun schaden als je die aan hen gaf. Toen Jezus zei:

Geef aan wie jou iets vraagt, bedoelde Hij niet letterlijk dat dit zonder enig voorbehoud geldt.

In 2 Thessalonicenzen 3 staat zelfs:

Want ook toen wij bij u waren, bevalen wij u dit: als iemand niet wil werken, zal hij ook niet eten.

2 THESSALONICENZEN 3:10

en er staat dat christenen geen mensen moeten onderhouden die niet willen werken. Iemand die niet kan werken is natuurlijk een ander verhaal. Maar iemand die weigert te werken, hoewel hij wel zou kunnen werken, mag volgens 2 Thessalonicenzen 3 geen eten krijgen.

Wat Jezus zegt, is dit: je moet bereid zijn op iedere mogelijke manier waarop je een broeder of zuster van dienst kunt zijn, barmhartigheid te bewijzen. Als iemand je slaat, sla dan niet terug. Laat hem je nog een keer slaan als hij daar plezier aan beleeft. Als iemand je wil aanklagen, vecht dan niet tegen hem. Bewijs hem barmhartigheid. Wees vriendelijk voor hem. Doe goed aan degene die jou kwaad doet. Als iemand je dwingt één mijl te gaan, ga er dan twee. Als iemand je geld nodig heeft, ben je het hem niet verschuldigd, maar geef hem wat. Help hem uit de nood.

Strikt genomen heb je, als je dat geld hebt verdiend en het wettelijk jouw geld is, het recht om het uit te geven zoals je wilt. De man die erom vraagt, heeft er geen recht op. Maar uit barmhartigheid zou je hem iets geven van de middelen waarvan je zelf leeft. Dat wil zeggen: je hebt het recht om het voor jezelf te gebruiken, maar in plaats daarvan geef je het aan hem en laat je hem het voor zijn behoeften gebruiken.

Dit zijn allemaal manieren waarop ons wordt opgedragen afstand te doen van onze eigen rechten om barmhartig te zijn. En barmhartigheid maakt deel uit van wat het betekent om lief te hebben. Jezus wijst er opnieuw op dat de wet gegeven is om ons te

helpen begrijpen wat het betekent onze naaste lief te hebben zoals wij onszelf liefhebben. Barmhartigheid is een wezenlijk onderdeel van liefde. Zonder dat kunnen we de wet onmogelijk gehoorzamen op een manier die God behaagt.

We zullen Zijn laatste voorbeeld in Mattheüs hoofdstuk 5 behandelen en daarna verdergaan met de Bergrede.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Mattheüs 5:38-42
- Exodus 21:24
- Mattheüs 5:21
- Mattheüs 5:27
- Mattheüs 5:38
- Exodus 21:23
- Exodus 21:24-25
- 1 Korinthe 6:5-6
- 1 Korinthe 6:7
- Mattheüs 5:39
- Mattheüs 5:40
- 2 Thessalonicenzen 3:10

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.